08.03.2012 г. / 15:00:52

Родолюбие

На 25 декември 1861 г. в град Котел е роден генерал-майор Васил Делов

Български висш офицер и герой от войните за национално обединение, написал едни от първите ценни помагала за обучение в младата българска армия, дал решителен принос за победите при Цариброд и Пирот в Сръбско-Българската война (1885), разгромил Кърджалийския корпус на Явер паша и освободил град Кърджали със своя Хасковски отряд, един от ръководителите на обсадата, щурма и превземането на Одринската крепост, води Западнородопския отряд в Кресненското сражение с което е преустановено гръцкото настъпление към София, освободен е Пиринския край и се приключва Междусъюзническата война. Генерал Делов е награден посмъртно с орден „Стара планина“ I степен с мечове за изключително големите му заслуги при планирането и осъществяването на военните операции през Първата

балканска война.

Васил Делов е роден в семейството на Петър Хаджиниколов и Теодора Кръстевич. Майката е сестра на Гаврил Кръстевич. Начално образование получава в родния си град. Завършва Априловската гимназия (Габрово). След това заминава за Тулча да учи.

По време на Руско-турската война (1877 – 1878) е в град Тулча. Тук се подготвя за следване в Русия при Сава Доброплодни. Овладява френски, немски и руски език. Секретар на Тулчанската българска община (1878).

През 1879 г. завършва с първия випуск на Военното училище в София. Действителна военна служба започва във 20-а пеша Варненска дружина (1879). Включва се активно в строителството на Българската армия. Издава „Редовите войници в пехотата“, която е първото ръководство за обучение в Българската армия. Последват „Ръководство за подофицери при изучаване на разсипния строй“, „Окопи за пехота с рисунки“, „Ръководство за офицери при обучението по фехтовка“, „Таблица за бой с нож с рисунки“, „За дисциплинарните наказания и гимнастиката“. Награден е с Орден „За заслуга“. Ротен командир във варненската дружина.

През Сръбско-българска война (1885) е командир на 2-ра дружина от 8-и пехотен Приморски полк. В боя при Цариброд на 11 и 12 ноември командва участъка на връх Бабина глава. Под силния обстрел на противника, заел насрещния Нешков връх, решава да го атакува, въпреки разпореждането на главното командване да се изчакат подкрепления. В резултат на атаката върхът е превзет, а сръбската армия е принудена да се оттегли към Пирот. Награден е с Орден „За храброст“ IV степен. От 1889 г. е на служба в 24-ти пехотен черноморски полк като командир на

дружина.

След войната е командир на 22-ри пехотен Тракийски полк (1892), 9-и пехотен Пловдивски полк (1893). Полковник от 1896 г. Служи във Видинския гарнизон като командир 3-ти пехотен Бдински полк. Командир на 1-ра бригада от 6-а, а след това и на 2-ра бригада от 2-ра пехотна тракийска дивизия (1901 – 1912).

През Балканска война (1912 – 1913) е началник на Хасковския отряд. На 8-ми октомври отряда превзема Кърджали и изтласква войските на Явер паша на юг от Арда, към Мастанли. Тези действия са от огромно значение за българската армия, защото Явер паша с войските си е имал за задача да завземе Хасково и гара Раковски, да прекъсне съобщенията по ж.п. линията Пловдив- Търново Сеймен, Харманли, Хебиочево и Одрин и да попречи на българската войска, настъпваща към Одринската крепост. Делов и Хасковския отряд осигуряват тила на 2-ра Българска армия при Одрин.

Частите, ръководени от българския офицер освобождава и град Родосто (дн.Текирдаа в Турция) на северния бряг на Мраморно море на 23- ти октомври 1912 г.

След това е назначен за началник на 11-а пехотна Сборна дивизия. През март 1913 г., като началник на Южния отдел на Източния сектор участва в обсадата и щурма на Одринската крепост. Повишен е във военно звание генерал-майор.

В началото на Междусъюзническата война (1913) командва 11-а пехотна дивизия, а към края ѝ, в Кресненското сражение, е начело на Западнородопския отряд.

След почти пълното обкръжение на гръцките войски е преустановявано настъплението им към София, сключено е

примирие, освободен е Пиринския край и се приключва Междусъюзническата война.

По време на Първата световна война (1915 – 1918) е началник на десета беломорска дивизионна област, генерал за поръчки в Министерството на войната и началник на 2-ра дивизионна област (1918). Излиза в оставка през 1919 г. Установява се със семейството си в Пловдив.

През 1936 г. Делов пише в спомените си: „За забелязване е един важен пропуск, че през Балканската война 1912/1913 г. и през Европейската война, при окупиране Македония от нашите войски, Македония трябваше да се провъзгласи за автономия и никой не можеше да се противопостави на това. През 1913 г. обявяването от нас на Съюзническата война по внушение на Австрия, за да се разтури Балканския съюз, беше една голяма грешка, защото против нас се обявиха: Турция, която окупира Тракия и Одрин, Румъния, Сърбия, Гърция и Черна гора.“

Генерал-майор Васил Делов умира в Пловдив на 16 ноември 1938 г. В град Кърджали е изграден негов бюст-паметник.

Генерал-майор Васил Делов е награден посмъртно с орден „Стара планина“ I степен с мечове за изключително големите му заслуги при планирането и осъществяването на военните операции през Първата балканска война и за проявеното новаторство и военно майсторство.

Награди:

- Орден „За храброст“ III и IV степен, 2-ри клас
- Орден „Свети Александър“ III степен с мечове, IV и V степен
- Орден „За военна заслуга“ III и IV степен
- Орден „За заслуга“

- Орден „Стара планина“ I степен с мечове, посмъртно

---

buditeli.info © 2017